

การศึกษาอิทธิพลของเศษหลอดไฟต่อสมบัติทางความร้อนของแก้วโซดาไลม์

Study of influence of the lighting cullet in thermal properties of soda-lime-silica glass

นายเทวินทร์ เทวกานนท์

ผศ.ดร.ดวงฤดี ฉายสุวรรณ

ภาควิชาวิศวกรรมวัสดุ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทร. 0-2549-3429, 0-2549-3420 โทรสาร 0-2549-3422 Email: fengddc@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาอิทธิพลของเศษหลอดไฟต่อสมบัติทางความร้อนของแก้วโซดาไลม์ ส่วนผสมทางเคมีของแก้วโซดาไลม์ในการศึกษานี้คือ ซิลิกอนไดออกไซด์ 71.5%, อะลูมิเนียมออกไซด์ 1.6%, แคลเซียมออกไซด์ 7.3%, แมกนีเซียมออกไซด์ 3.5 %, โซเดียมออกไซด์ 14.5 % เป็นสูตรมาตรฐานของภาชนะแก้ว และ 40 % ของเศษแก้วจะใส่ลงในส่วนผสม สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน อุณหภูมิการเปลี่ยนเป็นแก้ว (T_g) อุณหภูมิการอ่อนตัวและสมบัติทางความร้อนคือสิ่งที่เรศึกษา หลอดไฟจากหลอดแก้วที่ใช้ในการทดลองจะมีส่วนผสม 1.6-1.7 % ของ โบรอน การศึกษาการเปรียบเทียบสมบัติทางความร้อนระหว่างแก้วโซดาไลม์ที่หลอมจากส่วนผสม และมีเศษแก้ว 100 % และเศษแก้วจากหลอด ฟลูออเรสเซนต์ 100% ซึ่งจะได้ผลว่า เศษแก้วจากหลอดไฟ 100% จะมีค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ที่สูงกว่าประมาณ $0.55 \times 10^{-6} K^{-1}$ หรือประมาณ 6 % และมีค่าอุณหภูมิการเปลี่ยนจากเป็นแก้ว และ อุณหภูมิการอ่อนตัวของแก้วต่ำลงประมาณ 10 องศาเซลเซียส และ 18 องศาเซลเซียส ปริมาณที่มากที่สุดของเศษหลอดไฟที่ใช้ในส่วนผสมได้ ที่ไม่ทำให้สมบัติทางความร้อนของแก้วโซดาไลม์เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ : เศษแก้ว, แก้วโซดาไลม์, สมบัติทางความร้อน

Abstract

In this study the influence of lighting cullet in thermal properties of soda-lime-silica glass is investigated. Chemical composition of soda-lime-glass used in this study is 71.5wt% SiO₂, 1.6wt% Al₂O₃, 7.3wt% CaO, 3.5wt% MgO, 14.5wt% Na₂O which is normally for container glass. The 40% of cullet is added in batch. The coefficient of thermal expansion (COE), glass transition temperature (T_g), softening temperature and viscosity properties are studied. The lighting lamp cullet used in the experiment contains 1.6 - 1.7wt% boron. The primary study was conducted to compare the thermal properties between the soda-lime-silica glass melted from the batch containing 100% glass cullet and that containing 100% light lamp cullet. It was found that the 100%-light lamp-cullet batch results in the

higher COE about $0.55 \times 10^{-6} K^{-1}$ (6%), lower T_g and softening temperature about 10°C (2.6%) and 18°C (2.8%), respectively. The maximum amount of lighting lamp cullet that allow in the batch and does not alter the thermal properties of soda- lime- silica glass will be examined.

Keywords : submission procedure, manuscript format, font size, font style, blank line

1. คำนำ

บรรจุภัณฑ์ที่เป็นขวดหรือโหลแก้วส่วนใหญ่สามารถนำ กลับมารีไซเคิลได้ 100% โดยคุณสมบัติไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะขวดหรือ โหลแก้วนั้นจะถูกรีไซเคิลมากี่ครั้งแล้วก็ตาม การรีไซเคิลแก้ว ใช้ เชื้อเพลิงในการหลอมแก้วน้อยกว่าการผลิตแก้วจากวัตถุดิบโดยตรง การ รีไซเคิลขวดแก้ว 1 ใบสามารถประหยัดพลังงานเพียงพอที่จะให้ความ สว่างกับหลอดไฟขนาด 100 วัตต์ได้ถึง 4 ชั่วโมง หรือประหยัดไฟฟ้า เท่ากับการชมโทรทัศน์ 1 ชั่วโมงครึ่งเลยทีเดียว แต่ผลิตภัณฑ์แก้วบาง ชนิดไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ เนื่องจากการเติมสารบางอย่างลงไป ในกระบวนการผลิตเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ เช่น แก้วเจียรนัย จะมี สารจำพวกตะกั่วออกไซด์ปนอยู่ ซึ่งจะทำให้การหักเหของแสงในแก้ว ชนิดนี้มีมากกว่าแก้วชนิดอื่น แก้วจึงมีความแวววาวสวยงาม นอกจากนี้ หลอดไฟและกระจกเงา ไม่สามารถรีไซเคิลได้ เนื่องจากมีสารที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ เช่น สารฟลูออเรสเซนต์ และปรอทเคลือบอยู่ใน การ รีไซเคิลแก้วนั้น ต้องแยกแก้วสีขา และแก้วสีเขียวออกจากแก้วใส

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการงาน

2.1. หลอดฟลูออเรสเซนต์

เป็นหลอดไฟฟ้าที่จัดได้ว่า เป็นต้นกำเนิดแสงสว่างที่ได้รับ ความนิยมแพร่หลายมากที่สุด ถูกนำไปใช้ทดแทนแหล่งกำเนิดแสงสว่าง เดิมคือ หลอดมีไส้ (Incandescent) สำหรับให้ความสว่างทั่วไป

2.1.1. หลักการทำงานเบื้องต้นของหลอดฟลูออเรสเซนต์

นักวิทยาศาสตร์ได้ค้นพบหลักการเบื้องต้นที่ก่อให้เกิดแสง

สว่างมานานหลายปี และจนกระทั่งปี พ.ศ. 2481 จึงได้มีการประดิษฐ์หลอดฟลูออเรสเซนต์ขึ้นมาเป็นหลอดแรก การทำงานของหลอดฟลูออเรสเซนต์อาศัยพลังงานจากแสงอัลตราไวโอเลตซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ไอปรอทที่บรรจุไว้ในก๊าซเฉื่อย เช่น พกแก๊สอาร์กอน คริปตอน หรือนีออน ที่ความดันต่ำ ได้รับการกระตุ้นจากแหล่งปลดปล่อยพลังงาน (Discharge Source) ให้ไอปรอทปลดปล่อยพลังงานออกมาแสงอัลตราไวโอเลตที่เปล่งออกมานี้จะกระทบเข้ากับผิวในหลอดแก้วที่ฉาบไว้ด้วยสารเรืองแสงที่เรียกว่าฟอสฟอรัส (Phosphor) หรือ Fluorescent Material ตัวสารเรืองแสงนี้จะทำหน้าที่เปลี่ยนแสงอัลตราไวโอเลตซึ่งไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าได้ ให้กลายเป็นแสงสว่างที่ปรากฏแก่สายตาของมนุษย์

แก้วชนิดต่างๆ ถือเป็นเซรามิกประเภทหนึ่ง มีการใช้งานแตกต่างกัน เช่น เป็นภาชนะ กระดาษหน้าต่าง เลนส์เส้นใยแก้ว เป็นต้น แก้วนั้นประกอบด้วยโครงสร้างแบบไม่มีผลึกของซิลิเกตที่ผสมด้วยออกไซด์ต่างๆ เช่น CaO Na_2O K_2O และ Al_2O_3 ทำให้แก้วมีสมบัติแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น แก้วโซดาไลม์ ประกอบด้วย SiO_2 ประมาณ 70 โดยน้ำหนัก (wt%) ที่เหลือเป็น NaO (โซดา) และ CaO (ไลม์)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำโครงการงาน

3.1.1. สารเคมี

ซิลิกอนไดออกไซด์ (SiO_2), อะลูมิเนียมออกไซด์ (Al_2O_3), แคลเซียมคาร์บอเนต (CaCO_3), แมกนีเซียมออกไซด์ (MgO), โซเดียมซัลเฟต (Na_2SO_4), โซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3), เศษแก้วเหลือทิ้ง, เศษหลอดฟลูออเรสเซนต์, เจนเนอรัล อิเล็กทริก (General Electric), เศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ โตชิบา (Toshiba), เศษหลอดฟลูออเรสเซนต์, ฟิลิปส์ (Philips)

3.1.2. เครื่องมือและอุปกรณ์

เตาเผาอุณหภูมิสูง $1700\text{ }^{\circ}\text{C}$ (High Temperature Chamber Furnace) เครื่องชั่ง 4 ตำแหน่ง, เครื่องขัดแก้ว (Grinder Polisher), เครื่องตัดความเร็วต่ำ (Low Speed Cutter), เครื่องวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน (Dilatometer), เครื่องวิเคราะห์ค่าความหนืดของแก้ว (Viscometer Fiber Elongation), เครื่องการวิเคราะห์การเรืองแสงของธาตุ X-ray Fluorescence Spectrometers, เครื่องวัดสีของแก้ว (UV-Visible Spectrophotometer), เครื่องบดตัวอย่าง, เครื่องอัดตัวอย่าง, ตู้ควบคุมความชื้น, ถ้วยอะลูมินา (Alumina Crucible) ช้อนตักสาร (Spatula), ชุดกันความร้อน ประกอบด้วย เสื้อ รองเท้า หน้ากาก ถุงมือ เหล็ก, แผ่นให้ความร้อน (Heating Plate), แผ่นเหล็กกล้าไร้สนิม แผ่นซิลิกอนคาร์ไบด์ $75\text{ }\mu\text{m}$, $45\text{ }\mu\text{m}$, $6\text{ }\mu\text{m}$, แผ่นสีกหลาดและน้ำยาขัด CeO_2 (Ceria), กรรไกร (Scissors), ค้อน (Hammer)

4. วิธีการดำเนินโครงการงาน

4.1. วิธีการทดลอง

4.1.1. ขั้นตอนการเตรียมหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์และเศษแก้ว

นำหลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 36 (วัตต์) คือ จีอี, โตชิบา และฟิลิปส์ นำหลอดไฟมาหักบริเวณขั้วหลอดออกเพื่อป้องกันแรงดันจากการระเบิดของหลอดฟลูออเรสเซนต์ ใช้กรรไกรตัดหลอดไฟให้มีขนาดเล็ก ประมาณ 5 เซนติเมตรและใช้ค้อนทุบหลอดฟลูออเรสเซนต์ให้ละเอียด มีขนาดประมาณ 2 เซนติเมตร จากนั้นนำเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์มาบดให้เล็กลงจนมีขนาด 1 เซนติเมตรใส่ถุงแยกตามชนิดของหลอดฟลูออเรสเซนต์

4.2. ขั้นตอนการเตรียมเศษหลอดไฟเพื่อวิเคราะห์ผลด้วยเครื่อง (XRF)

1. นำเศษแก้วใส่ในถ้วยบด แล้วนำไปใส่เครื่องบดจนได้ขนาดเล็กกว่า 45 ไมครอน เก็บผงแก้วและผงหลอดฟลูออเรสเซนต์ทั้ง 3 ชนิดไว้ในถุงกันความชื้น
2. ทำซ้ำขั้นตอนที่ 1 แต่เปลี่ยนชนิดของเศษแก้วไปเป็นหลอดไฟ จีอี, โตชิบา, และฟิลิปส์ ตามลำดับ
3. นำเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่บดละเอียดจนกลายเป็นผง ขนาดเล็กกว่า 45 ไมครอน มาชั่งส่วนผสมระหว่างเศษแก้ว, เศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดต่างๆ ร้อยละ 20 โดยน้ำหนักของชิ้นงานที่จะนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง XRF
4. ทำขั้นตอนที่ 4 ซ้ำอีก แต่เปลี่ยนส่วนผสมเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์จากจีอี เป็นโตชิบา และฟิลิปส์ ตามลำดับ
5. ส่วนผสมประกอบทั้งหมดให้เข้าเป็นเนื้อเดียวกัน เทใส่ถ้วยอะลูมิเนียม จากนั้นนำไปเข้าเครื่องอัด แรงอัด 200 Psi กดค้างไว้เป็นเวลา 10 วินาที ได้ชิ้นงานสำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่อง XRF และหลอมแก้วจนได้สูตรแก้วทั้ง 3 ชนิด

4.3. ขั้นตอนการหลอมแก้ว

1. ชั่งน้ำหนักวัตถุดิบหลักประกอบด้วย SiO_2 , CaCO_3 , MgO , Na_2SO_4 , Na_2CO_3 , Al_2O_3 ตามสูตรมาตรฐานของแก้ว
2. ชั่งส่วนผสมระหว่างเศษแก้วกับเศษหลอดไฟฟิลิปส์ โดยคิดเป็น 40 % ของส่วนผสมทั้งหมด
3. นำส่วนผสมทั้งหมดใส่ถ้วยอะลูมินาทนความร้อน แล้วนำเข้าเตาเผา (Carbolite) และให้ความร้อนด้วยอัตราเร็ว $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ ต่อนาที จากอุณหภูมิห้องจนถึงอุณหภูมิ $850\text{ }^{\circ}\text{C}$ และคงอุณหภูมินั้นไว้เป็นเวลา 30 นาที จากนั้นให้ความร้อนต่อจนถึงอุณหภูมิ $1500\text{ }^{\circ}\text{C}$ เพื่อให้ส่วนผสมหลอมเป็นน้ำแก้วและคงอุณหภูมิไว้ 60 นาที
4. หลังจากที่ได้ความร้อนเป็นระยะเวลา 50 นาที จะเริ่มให้ความร้อนแก่ อุปกรณ์ทำความร้อน (Hotplate) จนถึงอุณหภูมิประมาณ $400\text{-}500\text{ }^{\circ}\text{C}$ หลังจากส่วนผสมหลอมเป็นน้ำแก้วอย่างสมบูรณ์แล้ว
5. ประกอบแท่งเหล็กกล้าไร้สนิมรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าสำหรับประกอบเป็นแม่พิมพ์รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยวางอยู่บนอุปกรณ์ให้ความร้อน (Hotplate) อุณหภูมิประมาณ $400\text{-}500\text{ }^{\circ}\text{C}$
6. เทน้ำแก้วเทลงบนแม่พิมพ์รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส หลังจากนั้นนำแม่พิมพ์รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส แล้วรอให้แข็งตัวประมาณ 10-15 วินาที แล้วจึงรีบนำเข้าเตาอบเพื่อทำการอบอ่อน เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ $550\text{ }^{\circ}\text{C}$ เพื่อคลายความเครียดของแก้วเนื่องจากการเย็นตัวอย่างรวดเร็วในขณะที่

ทดลองบนแม่พิมพ์รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส 7. เก็บชิ้นงานใส่ถุงกันความชื้น (Desiccator) เพื่อเตรียมทดสอบในขั้นตอนต่อไป

4.4. ขั้นตอนการเตรียมชิ้นงานทดสอบ

4.4.1. วิเคราะห์สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน (COE)

1. ชิ้นงานแก้วรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมาขัดผิวให้เรียบทั้งด้านบนและด้านล่าง (รูปที่ 23) ขัดด้วยเครื่องขัดแก้วใช้แผ่นซิลิกอนคาร์ไบด์เบอร์ 75 μm . ถ้าไม่ขัดให้ชิ้นงานเรียบชิ้นงานแก้วจะลื่นและมีลักษณะโค้ง จึงยากต่อการจับยึดของเครื่องตัดแก้ว 2. เสร็จแล้วจึงนำแก้วเข้าเครื่องตัดแก้ว ตัดออกมาเป็นแท่งสี่เหลี่ยม ขนาดประมาณ 1.0 x 1.0 x 50 มิลลิเมตร สูตรแก้วละ 2 ชิ้น 3. นำชิ้นงานของแก้วชิ้นที่ 1 มาขัดด้วยแผ่นซิลิกอนคาร์ไบด์เบอร์ 75 μm . และ 45 μm . ตามลำดับ จนได้ขนาด 0.5 x 0.5 x 40 มิลลิเมตร ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.04 มิลลิเมตร 4. นำชิ้นงานของแก้วไปวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ใช้เวลาวิเคราะห์ 2 ชั่วโมง 30 นาที ต่อ 1 ชิ้นงาน

4.4.2. การวิเคราะห์ค่าความหนืดของแก้วด้วยเครื่อง Fiber elongation

1. นำชิ้นงานของแก้วทั้ง 3 ยี่ห้อเข้าเครื่องตัดแก้ว ตัดออกมาเป็นแท่งสี่เหลี่ยม ขนาดประมาณ 1.0 x 1.0 x 50 มิลลิเมตร สูตรละ 1 ชิ้น เพื่อเตรียมทำชิ้นงานไปดึงเป็นเส้นใยแก้ว 2. นำแก้วไปดึงเป็นเส้นใยแก้วโดยใช้ความร้อนเป่าแล้วดึงออกมาเป็นเส้นใย ขนาด 0.5 x 0.5 x 8 มิลลิเมตร 3. นำชิ้นงานเข้าเครื่องวิเคราะห์ค่าความหนืดของแก้ว ใช้เวลาทดสอบประมาณ 30 นาทีต่อ 1 ชิ้นงาน

4.4.3. การวิเคราะห์การวัดสีด้วยเครื่อง UV-Visible Spectrophotometer

1. นำชิ้นงานแก้วทั้ง 3 ยี่ห้อเข้าเครื่องตัดแก้ว ตัดออกมาเป็นแท่งสี่เหลี่ยม ขนาดประมาณ 20 x 20 x 10 มิลลิเมตร สูตรละ 1 ชิ้น 2. ขัดให้ชิ้นงานเรียบโดยใช้ขัดด้วยเครื่องขัดแก้ว ใช้แผ่นซิลิกอนคาร์ไบด์เบอร์ 75 μm , 45 μm , และ 6 μm . ตามลำดับ จากนั้นจึงทำการขัดละเอียดด้วยแผ่นสักหลาด พร้อมหยดด้วย น้ำยาคัด CeO_2 ทำการขัดจนแก้วมีความใสทั้งสองด้าน 3. นำแก้วที่ผ่านการขัดแล้วไปทำการวัดค่าสีด้วยเครื่อง UV-Visible เพื่อหาค่าสีเป็นตัวเลขจากระบบ CIE L*a*b ใช้เวลาทดสอบประมาณ 10 นาทีต่อ 1 ชิ้นงาน

5. ผลการดำเนินโครงการและวิจารณ์

5.1. ผลการวิเคราะห์การเรืองแสงของธาตุด้วยเครื่อง X-Ray

Fluorescence Spectrometry (XRF)

จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง XRF ของสูตรแก้วพบว่า

- เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ปริมาณของ โซเดียมออกไซด์, อะลูมิเนียมออกไซด์ เพิ่มขึ้น
- เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ปริมาณของ แมกนีเซียมออกไซด์, ซิลิกอนไดออกไซด์, แคลเซียมออกไซด์ ลดลง

5.2. ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ด้วยเครื่อง Dilatometer

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว มีแนวโน้มของอุณหภูมิที่เปลี่ยนโครงสร้างเป็นแก้วที่ต่ำลง เนื่องจากมีปริมาณของอัลคาไลด์ที่สูงขึ้นตามปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ผสมเข้าไปในสูตรแก้ว ทำให้จุดหลอมเหลวของแก้วลดต่ำลง

5.3. ผลการวิเคราะห์อุณหภูมิจุดอ่อนตัวของแก้ว (Softening Point) ด้วยเครื่อง Dilatometer

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว มีแนวโน้มของอุณหภูมิจุดอ่อนตัวของแก้วที่ต่ำลง เนื่องจากมีปริมาณของอัลคาไลด์ที่สูงขึ้นตามปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ผสมเข้าไปในสูตรแก้ว ทำให้จุดหลอมเหลวของแก้วลดต่ำลง

5.4. ผลการวิเคราะห์หิวเคราะห์สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน ด้วยเครื่อง Dilatometer

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อนมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากมีปริมาณของอัลคาไลด์ที่สูงขึ้นตามปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่ผสมเข้าไปในสูตรแก้ว ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อนเพิ่มมากขึ้น

5.5. ผลการวิเคราะห์หิวเคราะห์จุดแข็งตัวของแก้ว ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิจุดความเครียดของแก้วมีแนวโน้มลดต่ำลง

5.6. ผลการวิเคราะห์หิวเคราะห์จุดอ่อนของแก้ว ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิจุดอ่อนตัวของแก้วมีแนวโน้มลดต่ำลง

5.7. ผลการวิเคราะห์หิวเคราะห์จุดอ่อนตัวด้วยเทคนิค Dilatometric ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิจุดอ่อนตัวด้วยเทคนิคของ Dilatometric ของแก้วมีแนวโน้มลดต่ำลง

5.8. ผลการวิเคราะห์อุณหภูมิจุดอ่อนตัวของแก้ว ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิจุดอ่อนตัวของแก้ว มีแนวโน้มลดต่ำลง

5.9. ผลการวิเคราะห์อุณหภูมิสำหรับการขึ้นรูปของแก้ว (Working Point) ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิสำหรับการขึ้นรูปของแก้ว มีแนวโน้มลดต่ำลง

5.10. ผลการวิเคราะห์อุณหภูมิก่อนกลมของน้ำแก้ว ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิปริมาณมากที่สุดสำหรับขึ้นรูปของแก้ว มีแนวโน้มลดต่ำลง

5.11. ผลการวิเคราะห์อุณหภูมิจุดหลอมเหลวของแก้ว ด้วยเครื่อง Fiber elongation

เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ผลของอุณหภูมิจุดหลอมเหลวของแก้ว มีแนวโน้มลดต่ำลง

5.12. ผลการวิเคราะห์การส่องผ่านของแสงด้วยเครื่อง UV-Visible Spectrophotometer

ผลการวิเคราะห์ค่าการส่องผ่านของแสงจากสูตรแก้ว 3 ยี่ห้อ พบว่า

- สูตรแก้วจีอี เมื่อเปรียบเทียบกับสูตรที่ไม่มีส่วนผสมของเศษหลอดไฟ พบว่าเมื่อเพิ่มปริมาณเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ ค่าการส่องผ่านของแสง มีแนวโน้มจะลดลง
- สูตรแก้วโตชิบา เมื่อเปรียบเทียบกับสูตรที่ไม่มีส่วนผสมของเศษหลอดไฟ พบว่าเมื่อเพิ่มปริมาณเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ ค่าการส่องผ่านของแสง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
- สูตรแก้วฟิลิปส์ เมื่อเปรียบเทียบกับสูตรที่ไม่มีส่วนผสมของเศษหลอดไฟ พบว่าเมื่อเพิ่มปริมาณเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ ค่าการส่องผ่านของแสง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

5.13. ผลการวิเคราะห์การวัดสีด้วยเครื่อง UV-Visible Spectrophotometer

- ค่า L มีค่าค่อนข้างใกล้เคียงกัน แสดงว่าชิ้นงานจากสูตรแก้วทั้ง 3 ยี่ห้อ มีค่าความสว่าง (Lightness) ของชิ้นงานใกล้เคียงกัน
- ค่า a จากสูตรแก้วทั้ง 3 ยี่ห้อ มีการกระจายตัวอยู่ในช่วง -0.8 ถึง -1.2 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชิ้นงานมีค่าคลิบ วัตถุมีสีออกเขียว
- ค่า b จากสูตรแก้วทั้ง 3 ยี่ห้อ มีการกระจายตัวอยู่ในช่วง 0.1 ถึง 0.96 แสดงให้เห็นว่าชิ้นงานมีค่าบวก วัตถุมีสีออกเหลือง

6. สรุป

1. ถ้าเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เพิ่มมากขึ้น จะเป็นการลดอุณหภูมิในการผลิต การหลอมแก้ว แต่จะต้องเพิ่มในปริมาณที่เหมาะสม เนื่องจากการเพิ่มขึ้นเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์จะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของค่า COE คือ ต้องสามารถนำไปใช้งานได้จริง ดังนั้นควรจะต้องใช้ปริมาณเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ 30-50 % ของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์ฟิลิปส์
2. ผลการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง XRF เมื่อเพิ่มปริมาณของเศษหลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว ปริมาณของ โซเดียมออกไซด์ ,

อะลูมิเนียมออกไซด์ เพิ่มขึ้น ทำหน้าที่เป็น Flux (สารช่วยหลอม) ช่วยลดอุณหภูมิในการหลอมแก้ว

3. เมื่อเพิ่มปริมาณเศษ หลอดฟลูออเรสเซนต์เข้าไปในสูตรแก้ว มีผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การขยายตัวเนื่องจากความร้อน เพิ่มขึ้น

4. โดยเฉลี่ยนั้นทุกๆ สูตรแก้วมีค่าการส่องผ่านของแสง ที่ใกล้เคียงกัน

7. กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ทางผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศศ.ดร.ดวงฤดี ฉายสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ช่วยให้คำปรึกษา และช่วยพิจารณางานให้ออกมาสำเร็จ ตลอดจนให้คำแนะนำ และวิธีการแก้ไขปัญหานั้น อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศศ.วิศิษฎ์ โฉมเจริญรัตน์ และ อ.ดร.อรทัย จงประทีป กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหานั้น ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังได้รับความกรุณาจาก ดร.กนิษฐ์ ติปะสาธาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนเอื้อเฟื้อสถานที่ และอุปกรณ์การทดสอบที่ได้รับความอนุเคราะห์จากกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิก กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ ขอขอบคุณ คุณพิพัฒน์ ภิรมสุข เจ้าหน้าที่ส่วนฟิสิกส์และวิศวกรรม ศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิก ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ และขอขอบคุณศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ สำหรับอุปกรณณ์เงินทุนสนับสนุนงานวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ น.ส.ธีรภา สุพรรณโรจน์ , น.ส.กรองกาญจน์ สิริกุลวัฒนา , น.ส.พรพิมล ชันธจินดา ในกลุ่มเซรามิก ที่คอยช่วยเหลือ และให้คำแนะนำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี สม่่าเสมอ

8. การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง

- J. Butler, P. Hooper / Resources, Conservation and Recycling 45 (2005) 331–355
- M. Marshall, J. Henderson, New approaches to the challenge of CRT recycling, in: T. Telford (Ed.), Recycling and Re-use of Glass Cullet, 2001, pp. 75–83
- F. Andreola, L. Barbieri, A. Corradi, I. Lancellotti, R. Falcone, S. Hreglich, Glass-ceramics obtained by the recycling of end of life cathode-ray tubes glasses, Waste Manage. 25 (2005) 183–189.